

Kiezen voor Geschikt Wonen

ZORGSAAAMWONENCONGRES 7 DECEMBER 2020

Raad van Ouderen

Marilyn Haimé

Raad van **Ouderen**
Praten mét ouderen,
niet óver ouderen

Raad van ouderen Bestaat sinds Oktober 2018

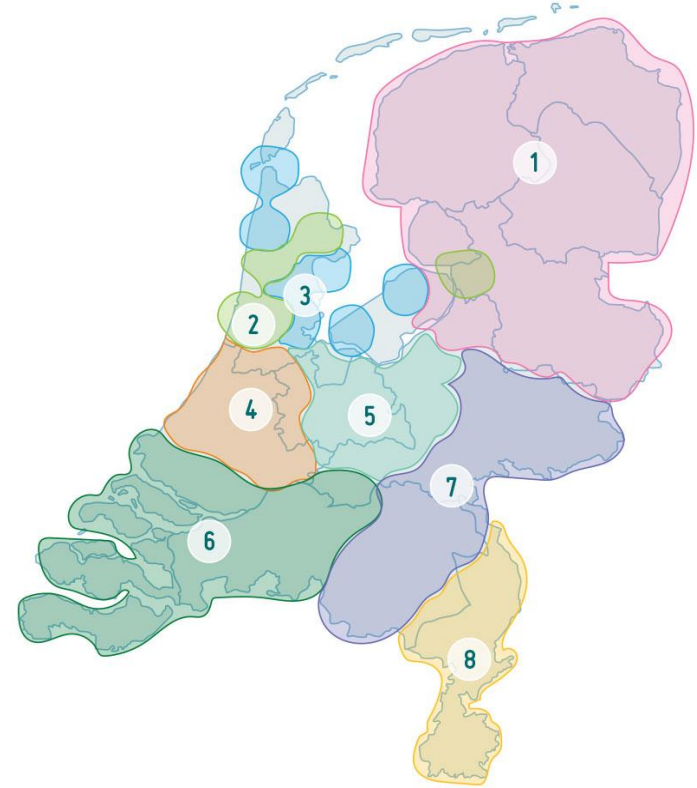
Raad Praten mét ouderen,
van niet óver ouderen
Ouderen

Stem van ouderen op nationaal niveau

- Adviseren op verzoek van de Minister van VWS
- Advies uit eigen beweging over actuele onderwerpen of thema's die de Raad belangrijk vindt
- Signaleren en agenderen
- Ook aan andere partners via MinVWS

Samenstelling Raad van Ouderen

- 8 leden vanuit regionale delegaties
- 3 leden vanuit:
  - Beter Oud
  - KBO-PCOB
  - NOOM*

Technisch voorzitter, geen lid van de Raad
Secretaris voor twee dagen in de week.

*Netwerk Organisaties Oudere Migranten

Raad van Ouderen
Praten mét ouderen,
niet óver ouderen

Samenstelling Raad van Ouderen

Divers:

- Geografisch
- Man/vrouw
- Etnisch
- Leeftijd (van 65+ tot 80+)

- Multidisciplinair:

- artsen, paramedisch, verpleging en verzorging,
- welzijn,
- politiek en bestuur, Haagse ervaring
- Inspectie Gezondheidszorg,
- ICT,
- etnische minderheden,
- wetenschap en onderzoek

Raad van **Ouderen**
Praten mét ouderen,
niet óver ouderen

Uitgebrachte adviezen tot nu toe

2019, 5 adviezen:

1. campagne De Waarde van Ouder worden
2. Keuze-informatie verpleeghuizen
3. Voorbereiden op Ouder worden
4. Zingeving in relatie tot eenzaamheid
5. Gemeentelijke verantwoordelijkheid voor gezondheidsbevordering Ouderen (ongevraagd advies art.5a Wpg*)

*De zorg voor collectieve preventieve gezondheidszorg

Raad van **Ouderen**
Praten mét ouderen,
niet óver ouderen

2020, tot nu toe 5 adviezen

1. Betrekken van Ouderen bij beleid en -uitvoering met name op het terrein van Wonen, Welzijn en Zorg, zowel landelijk, regionaal en lokaal
2. Langer Zelfstandig in een passende woning met goede zorg
3. ICT-hulpmiddelen in zorg en welzijn: dataprotectie, veiligheid en toegankelijkheid
4. Voorbereiden op het levenseinde
5. Initiatieven in tijden van corona.

Plus: 3 brieven in het kader van de Corona pandemie

Raad van **Ouderen**
Praten mét ouderen,
niet óver ouderen

Relevant nu

Langer Zelfstandig in een passende woning met goede zorg

Juni 2020 uitgebracht

Daarnaast:

Voorbereiden op ouder worden

Betrekken van ouderen

ICT

NB: adviezen zijn te vinden op de site van BeterOud

Raad van **Ouderen**
Praten mét ouderen,
niet óver ouderen

Langer Zelfstandig in een passende woning met goede zorg

Analyse op basis van:

- Rapporten en documenten van Rijk, gemeenten, onderzoeksinstituten en maatschappelijke organisaties
- Raadpleging regionale ouderendelegaties (achterban) en deelnemende ouderenorganisaties
- Inventarisatie van de regionale ouderendelegaties van de stand van zaken rond ouderenhuisvesting en wonen met zorg in enkele gemeenten

Conclusie van de analyse

- Naoorlogse generatie is omvangrijk en neemt de komende 10-20 jaar toe
- Minder 20-64 jarigen per 65 plusser: minder mogelijkheden zorg en ondersteuning
- Samenstelling verschilt sterk:
  - meer hoger opgeleiden, kunnen goed voor zichzelf opkomen, met sterk netwerk,
  - substantiële groep met lage opleiding en inkomen, chronisch ziek, geen of beperkt netwerk,
  - waaronder groeiende groep migrantenouderen, waarvan een substantieel deel kwetsbaar qua inkomen, gezondheid, taal- en gezondheidsvaardigheden

Grootste groep tussen deze twee: kan zich soms wel en soms niet redden

Problematiek van wonen en zorg voor ouderen is groot, groeiend en urgent

Gevolgen voor wonen met zorg

Toenemend beroep op passende woningen

Toenemende behoefte aan combinaties van wonen met zorg

Er is nu al tekort aan geschikte woonvormen en dat wordt erger

Er is dus **haast** geboden met

- ouderenhuisvesting en
- met name geclusterd wonen en
- Diverse woonzorgvormen

Voor ouderen met beperkingen: zorg en ondersteuning organiseren rond (een groep) ouderen in wijk, dorp of woon-zorgcomplex

5 Prioriteiten

1. Cultuuromslag
2. Bouwen
3. Transformatie
4. Wijkgerichte ouderenzorg
5. Verpleeghuiszorg

Cultuuromslag bij de ouderen zelf

Ouderen moeten tijdig gaan nadenken over hun toekomst van passend wonen en in combinatie met zorg indien nodig.

Cijfers 2020:

merendeel van de ouderen vanaf 75 jaar woont zelfstandig:

75-79 jaar: 98%

80-84 jaar: 94%

85-89 jaar: 87%

90+ : 71%

Oudere migranten: 90% woont thuis

Verhuisbereidheid

Weinig inzicht in factoren die verhuigeneigdheid belemmeren of bevorderen.

Verhuisbereidheid is niet groot, ondanks afnemende vitaliteit en toenemende afhankelijkheid van zorg

Om persoonlijke, sociaal culturele en financiële redenen blijft men wonen in de eigen woning ook al is de woning niet meer passend

Vicieuze cirkel: door onvoldoende betaalbaar aanbod op de woningmarkt denkt men dat het geen zin heeft om erover te denken

Oudere gaat er vaak pas over nadenken wanneer het onafwendbaar is.

Voorlichtingscampagne

- Campagne moet zich niet alleen op ouderen richten, maar op de samenleving als geheel.
- Doel is een ouderenvriendelijke samenleving

Advies aan de Ministers van VWS en BZK: **Uitgebreide campagne**

- om te bevorderen dat ouderen zich bewust worden en zich voorbereiden op de veranderende woonbehoeften bij het ouder worden
- En gemeenten te stimuleren om in gesprek te gaan met ouderen

Elementen voorlichtingscampagne

- noodzaak en mogelijkheden van woningaanpassing
- verhuizen binnen wijk of dorp
- in de buurt van of samen met kinderen en familie gaan wonen
- mogelijke woonvormen: meergeneratie, levensloopbestendig, woonzorgcomplex, specifiek voor ouderen bestemde woning, hofjeswoning, mantelzorgwoning, gemeenschappelijk wonen

Prioriteit 2: Bouwen, Rijk en Provincie

- forse inhaalslag bij het bouwen van voor ouderen geschikte woningen vergt een raming van vraag en aanbod
- Gemeenten helpen bij bestuurlijke en financiële knelpunten (verhuurdersheffing)
- Provincies: stimuleren om voldoende plancapaciteit beschikbaar te stellen
- Het plaatsen van een mantelzorgwoning in de nieuwe Omgevingswet vergunningsvrij

Prioriteit 2: Bouwen, gemeenten

- **Nu** actie ondernemen:
  - **opdracht** aan gemeenten: bouw levens(loop)bestendige huurwoningen voor senioren inclusief bijkomende voorzieningen in de sociale sector en het middensegment
  - **oormerk** een substantieel percentage van de te bouwen woningen als ouderenhuisvesting en verplicht ook woningcorporaties daartoe
  - maak het **combineren van wonen en zorg** mogelijk met vormen van geclusterd en/of gemeenschappelijk wonen
- **Betrek ouderen** hierbij

Prioriteit 3: Transformatie

Doel: wijken ouderenvriendelijk maken

- Door de Ministers van VWS en BZK in gang zetten van transformatie van wijken
- gemeenten en maatschappelijke partners gaan wijken ouderenvriendelijk maken, bv. concept Woonservicegebied
- Toegankelijk en veilig maken van openbare ruimten, ontmoetingsruimten, voorzieningen voor dagelijkse behoeften, eerstelijns- en thuiszorg, goede OV

Prioriteit 4 Wijkgerichte ouderenzorg

Doel: Integrale en persoonsgerichte zorg zo dicht mogelijk bij de oudere

- Gemeente, zorgverzekeraars en zorgkantoren maken afspraken met zorginstellingen tbv wijksgewijze inrichting van zorg- en dienstverlening
- Samenwerking in kernteams van de essentiële instellingen in de wijk
- E-health instrumenten inzetten
- Professional als vast aanspreekpunt en die de regie voert
- Negatieve effecten van huidig stelsel van marktwerking terugdringen

Raad van Ouderen
Praten mét ouders,
niet óver ouders

Prioriteit 5: Verpleeghuizen

- Tekort aan capaciteit en personeel, wachtlijsten van een jaar tot anderhalf, uniform aanbod
- Stap van thuis naar verpleeghuis te groot

Twee acties nodig onder regie van Min VWS:

1. Inventarisatie van de vraag naar complexe verpleeghuisvoorzieningen in de regio en hoe daarin te voorzien
2. Plannen van gemeenten en zorgverzekeraars om de overeengekomen capaciteit te realiseren, met de nodige diversiteit aan woonzorgvoorzieningen, aansluitend bij de vraag in de regio

Conclusie

Zorg en wonen beter op elkaar afstemmen: “waardig oud worden”

Verscheidenheid, aansluitend bij de vraag

Er zijn veel mooie initiatieven in het land

Er is de Taskforce Wonen en Zorg, er is het REIS advies

Van elkaar leren

Samenwerken en afspraken vastleggen

Ouderen betrekken, informeren en ondersteunen

Ruime aandacht in woonvisies gemeenten nodig

Slot: Geen Woorden maar Daden

Problematiek van wonen en zorg voor ouderen is groot, groeiend en urgent

Actie nu nodig: handen uit de mouwen, ouderenvriendelijk bouwen!

Mooi voorbeeld in advies RvO:

Langer thuis akkoord van de gemeente **Rotterdam**

- Bouw van 10.000 nieuwe levensloopbestendige woningen komende 5 jaar
- Inrichting van ouderenhubs: centrale plek in de wijk met allerlei voorzieningen voor ouderen